

Høyres arvesølv i Statkraft

Høyre skal delprivatisere Statkraft, men vil ikke selge arvesølvet. Hva mener egentlig Nikolai Astrup?

Innlegg
Lars Thue

Høyres Nikolai Astrup har stått for et av de mest uklare, men også et av de mest interessante innspillene i høstens politiske debatt. «Vi skal ikke selge arvesølvet», har han forsikret ved flere anledninger, blant annet på partiets hjemmeside. Samtidig forteller han at Høyre ønsker å delprivatisere Statkraft.

Det er ytterst uklart hvordan noe kan privatiseres uten å selges.

Likevel er det mest interessante ved Astrups innspill bruken av begrepet arvesølv. Dette er noe nytt i Høyres politiske vokabular.

Var bruken av metaforen «arvesølv» bare en glipp fra Nikolai Astrup og Høyre? Er det egentlig bare kontantstrømmer det dreier seg om?
Foto: Adrian Nielsen

Hvilke kvaliteter har det «egentlige» arvesølvet som gjør begrepet så retorisk nyttig i diskusjonene om vannkraften? Og finnes det en rimelig forståelse av dette ordet som gjør at Høyre kan privatisere arvesølv uten samtidig å selge det?

Tre egenskaper ved det egentlige arvesølvet synes relevant i diskusjonen om vannkraften: Dets sterke tilknytning til en sosial enhet, dets økonomiske verdi og dets forhold til tid, det vil si arve-

sølvets overføring over mange generasjoner.

Mens det egentlige arvesølvet hører til familien og slekten, er arvesølvet som Statkraft forvalter, knyttet til nasjon, samfunn og stat. Nedbørsfeltene som Statkraft henter vannkraften sin fra, utgjør nesten halvparten av landets areal. Arvesølvet har en økonomisk verdi, og Statkraft forvalter kraftressurser bokført til 178 milliarder kroner, med en egenkapital på 88 milliarder.

Det egentlige arvesølvet er blitt samlet og supplert gjennom generasjoner. Jeg har jobbet mye med Statkrafts historie, og jeg har vært med å datere en «fødselsattest» til 1895, da staten kjøpte sitt første fossefall. Mange generasjoner av anleggsarbeidere, ingeniører og driftspersonale har vært med å bygge, videreutvikle og vedlikeholde dette arvesølvet. Vannkraftens svært lange levetid gjør at både kraften og inntektene fra Statkrafts kraftverk kan være til glede også for mange kommende generasjoner.

Det egentlige arvesølvet var uttrykk for slektstradisjon og ættestolthet, og Statkrafts historie og store verdier bidrar til en positiv identitet både for nasjon, samfunn og stat. Dette har vi fått til sammen, over lang tid, gjennom demokratiske vedtak og gjennom stor lokal innsats ved alle de 224 vannkraftverk som Statkraft har eierandeler i. Arvesølvet var ikke noe man solgte, bortsett fra i ytterste økonomiske nød.

Hva mener Astrup og Høyre når de sier at vannkraften er arvesølv?

I Høyres programutkast heter det at partiet vil «Delprivatisere Statkraft, men la kontantstrømmen fra de norske vannfallene tilfalle staten direkte.» Er arvesølvet redusert til en strøm av penger? Skal arvesølvet, vannkraftverkene, leies ut til Statkraft på 15 eller 30 år?

Det antydes paralleller til norsk sokkel og Petoro. Betyr det at staten bare skal stå som eier av vannet, råstoffet, mens resten av kraftverkene eies av Statkraft?

Problemet med dette er at verdien av vannet umulig kan sees uavhengig av de enorme investeringene som er gjort i magasiner, «takrenner», dammer, milevis med overføringstunneler, rørgater og sjakter.

Var bruken av metaforen «arvesølv» bare en glipp fra Nikolai Astrup og Høyre? Er det egentlig bare kontantstrømmer det dreier seg om?

Det hadde vært fint med en oppklaring av dette i god tid før valget i 2017.

Lars Thue, historiker

SKI test
8-11 DECEMBER
ÅRE

Fantastiske skiforhold!
Kom og test årets nyheter
innen ski og brett.
Bestill nå på **skistar.com**

SKI TEST WEEKEND

fra NOK **1 014** /pp

Overnatting + 3-dagers SkiPass

ÅRE

skistar.com